

Kostnaður og ábati kerfisbundinnar skimunar eftir krabbameini í ristli og endaparmi

Heiðrún Guðmundsdóttir
Hagfræðistofnun Háskóla Íslands

Viðskipta- og hagfræðideild
Háskóli Íslands

Kostnaðarmat

Við gerð kostnaðarmats er ákveðinn vandi fólgin í því hvernig meta skal virði mannlífs og líkamstjóns

- Mannauðsaðferð
- Greiðslufúsleikaaðferð

Heiðrún Guðmundsdóttir, 11. nóvember 2004

Viðskipta- og hagfræðideild
Háskóli Íslands

Notagildi kostnaðarmats

Hafi verið tekin ákvörðun um að beina krafti að tilteknu viðfangsefni þá skiptir miklu máli hvaða kostnað og ávinning það hefur í för með sér.

Það að reikna heildarkostnað aðgerðar gefur á hinn bóginn ekki skýr svör um það hvort framkvæma eigi einn valkost umfram einhvern annan. Almennt má telja að í því sé fólgin vandi heilbrigðiskerfisins í dag.

Heiðrún Guðmundsdóttir, 11. nóvember 2004

Viðskipta- og hagfræðideild
Háskóli Íslands

Samanburður valkosta

Ápreifanlegir mælikvarðar

- Kostnaðar-ábata greining með einhverri ákveðinni verðlagningu mannlífa
(e. *Cost-Benefit Analysis*)
- Kostnaðar-virkni greining er óháð virði mannlífa
(e. *Cost-Effectiveness Analysis*)

Heiðrún Guðmundsdóttir, 11. nóvember 2004

Viðskipta- og hagfræðideild
Háskóli Íslands

Kostnaðar-virkni greining

Hlutfall kostnaðar og virkni

$$\frac{\text{Mismunur kostnaðar með og án ihlutunar}}{\text{Lenging ævilengdar vegna ihlutunar}} = \text{Kostnaður á lífár}$$

Heiðrún Guðmundsdóttir, 11. nóvember 2004

Viðskipta- og hagfræðideild
Háskóli Íslands

Kostnaðar-virkni greining

Íhlutun sem beitt er mun hámarka heildar heilbrigðisávinning að gefnum þeim verðmætum sem eru til ráðstöfunar.

Heilbrigðisávinningnum verður í heild sinni náð með lágstum tilkostnaði

Heiðrún Guðmundsdóttir, 11. nóvember 2004

Viðskipta- og hagfræðideild
Háskóli Íslands

Erlendar rannsóknir

- Norræn rannsókn á þróun tíðni ristilkrabbameins
- Áströlsk rannsókn á kostnaði blóðskimunarherferðar
- Bandarísk rannsókn á kostnaðar-virkni hlutfalli ólíkra skimunarkosta vegna ristilkrabbameins

Heiðrún Guðmundsdóttir, 11. nóvember 2004

Viðskipta- og hagfræðideild
Háskóli Íslands

Norræna rannsóknin

Spá um fjölda dauðsfalla með og án skimunar á Íslandi 1993 – 2017

	Án skimunar	Með skimun	Mismunur
Brjóstakrabbamein	1.277	1.117	160
Leghálskrabbamein	312	12	300
Ristilkrabbamein	1.361	1.190	171

(Hristova og Hakama, 1997)

Heiðrún Guðmundsdóttir, 11. nóvember 2004

Viðskipta- og hagfræðideild
Háskóli Íslands

Kostnaðarvirknigreining fyrir Ísland árið 2010 fyrir alla sjúkdómaflokkana þrjá

Viðbótarkostnaður í krónum	Brjóstakrabbamein	Leghálskrabbamein	Ristil- og endajárnskrabbamein, konur	Ristil- og endajárnskrabbamein, karlar
...á fækkun dauðsfalla	7.857.000	-708.000	4.683.000	4.702.000
...á aukningu lífars (LYG)	1.571.000	-101.000	585.000	672.000
...á aukningu lífars (QALYG)	1.624.000	-104.000	615.000	705.000
...á aukningu lífars með lífsgæðum	1.900.000	-123.000	725.000	830.000

(Hristova og Hakama, 1997)

Heiðrún Guðmundsdóttir, 11. nóvember 2004

Viðskipta- og hagfræðideild
Háskóli Íslands

Bandaríska rannsóknin

Röðun valkosta:

Árleg blóðskimun (FOBT)	2
Ristilspeglun að hluta á 3 ára fresti	4
Ristilspeglun að hluta á 5 ára fresti	1
Árleg blóðskimun og ristilspeglun að hluta á 3 ára fresti	3
Árleg blóðskimun og ristilspeglun að hluta á 5 ára fresti	6
Barium speglun á 5 ára fresti	7
Ristilspeglun á 5 ára fresti	8
Ristilspeglun á 10 ára fresti	5

Heiðrún Guðmundsdóttir, 11. nóvember 2004

Viðskipta- og hagfræðideild
Háskóli Íslands

Íslenskt kostnaðarmat vegna blóðskimunarherferðar

Heildarkostnaður 151.852.480 kr
Kostnaður á greint krabbamein 2.390.863 kr

Beinn kostnaður - sundurlíðun			
Hemocult II hæðaspjald	168 kr/spjald	* 38.108 =	6.402.178 kr
Úrvinnsla	750 kr/spjald	* 38.108 =	28.581.150 kr
Full ristilspeglun	19.080 kr/einstakling	* 953 =	18.177.611 kr
Stjórnun	1016 kr/einstakling	* 38.108 =	38.715.021 kr
Efnis- og framkvæmdakostnaður samtals			= 91.875.960 kr

Óbeinn kostnaður - sundurlíðun			
Tapaðar vinnustundir i...			
...að nálgast blóðskimunarsett	1 klt/einstakling	* 27.724 =	27.724 klt
...framkvæmd blóðskimunarprófs	0 klt/einstakling	* 27.724 =	0 klt
...skila blóðskimunarsetti til úrvinnslu	0,5 klt/einstakling	* 27.724 =	13.862 klt
...ristilspeglun	8 klt/einstakling	* 693 =	5.545 klt
Heildarjöldi tapaðra vinnustunda			= 47.132 klt
Meðaltíma kaup 50-66 ára	1.273 kr/klst		

Förmarkostnaður vinnustunda samtals = 59.976.520 kr

Heiðrún Guðmundsdóttir, 11. nóvember 2004

Viðskipta- og hagfræðideild
Háskóli Íslands

Íslenskt kostnaðarmat vegna blóðskimunarherferðar

Heildarkostnaður 227.973.729 kr

Beinn kostnaður - sundurlíðun			
Hemocult Sensa hæðaspjald	232 kr/spjald	* 38.108 =	8.841.102 kr
Úrvinnsla	750 kr/spjald	* 38.108 =	28.581.150 kr
Full ristilspeglun	19.080 kr/einstakling	* 3.735 =	71.256.237 kr
Stjórnun	1016 kr/einstakling	* 38.108 =	38.715.021 kr
Efnis- og framkvæmdakostnaður samtals			= 147.393.510 kr

Óbeinn kostnaður - sundurlíðun			
Tapaðar vinnustundir i...			
...að nálgast blóðskimunarsett	1 klt/einstakling	* 27.724 =	27.724 klt
...framkvæmd blóðskimunarprófs	0 klt/einstakling	* 27.724 =	0 klt
...skila blóðskimunarsetti til úrvinnslu	0,5 klt/einstakling	* 27.724 =	13.862 klt
...ristilspeglun	8 klt/einstakling	* 2.717 =	21.736 klt
Heildarjöldi tapaðra vinnustunda			= 63.323 klt
Meðaltíma kaup 50-66 ára	1.273 kr/klst		

Förmarkostnaður vinnustunda samtals = 80.580.219 kr

Heiðrún Guðmundsdóttir, 11. nóvember 2004

Viðskipta- og hagfræðideild
Háskóli Íslands

Yfirlit

- Forgangsröðun í heilbrigðiskerfinu ætti að byggja á niðurstöðum heilsuhagfræði
- Í samanburði við aðra skimunarkosti er kerfisbundin leit að ristilkrabbameini mjög raunhæfur valkostur
- Skimunarátak þarf að undirbúa vel.
- Á endanum verður þó alltaf gildismat samfélagsins sem ræður hvaða heilbrigðisþjónusta verður látin í té.

Skýrsla Hagfræðistofnunar

Skýrslu
Hagfræðistofnunar er
hægt að panta með
tölvupósti á netfangið

heig@hi.is

Þakka áheyrnina

